ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.2.2020 г.
COM(2020) 67 final

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Изграждане на цифровото бъдеще на Европа

Изграждане на цифровото бъдеще на Европа

1. Въведение

Цифровите технологии променят из основи нашето всекидневие, начина, по който работим и правим бизнес, а също и начина, по който хората пътуват, общуват и се свързват помежду си. Цифровите комуникации, взаимодействието със социалните медии, електронната търговия и цифровите предприятия трайно преобразяват света, в който живеем. Те генерират все по-голям обем от данни, които, ако бъдат събрани на едно място и се използват, могат да доведат до напълно нови средства и нива на създаване на икономическа стойност. Това преобразяване е също толкова радикално като породеното от индустриалната революция.

В своите политически насоки председателят на Комисията, Урсула фон дер Лайен, подчерта необходимостта Европа да играе водеща роля в прехода към здрава планета и нов цифров свят. За успешното справяне с това двояко предизвикателство – за екологична и цифрова трансформация – е необходимо едновременно да се работи и в двете направления. Това предполага, в съответствие с предвиденото в Европейския зелен пакт, незабавна промяна на посоката към намиране на по-устойчиви решения, които позволяват ефективно използване на ресурсите, подкрепят кръговата икономика и са неутрални по отношение на климата. Това предполага същото така всеки гражданин, всеки служител, всяко занимаващо се с бизнес лице да има реална възможност, независимо къде живее, да се възползва от предимствата на цифровизираното във все по-голяма степен наше общество.

Такива цифрови решения, като комуникационните системи, изкуственият интелект или квантовите технологии, могат да обогатят живота ни по множество начини. В същото време произтичащите от цифровите технологии ползи не идват без рискове и разходи. Хората вече имат усещането, че са изгубили контрол върху случващото се с личните им данни, а опитите за изкуствено привличане на вниманието им се превръщат във все по-голямо бреме за тях. От друга страна, проявите на злонамерена дейност в киберпространството могат да застрашат нашето лично благополучие или да нарушат работата на критичните ни инфраструктури и накърнят по-мащабни интереси в областта на сигурността.

Това съществено преобразяване на обществото изисква задълбочено да се помисли на всички равнища на обществото как именно Европа може най-успешно да се справи — а и да продължи да се справя — с тези рискове и предизвикателства. Това ще изисква

огромни усилия, но Европа несъмнено разполага с инструментариума за постигане на такова по-добро цифрово бъдеще за всички.

2. Визията ни за това и целите, които си поставяме

Комисията желае важна движеща сила в европейското общество да бъдат именно такива цифрови решения, които са здраво вкоренени в общите ни ценности и обогатяват живота на всички нас: хората трябва да имат възможност да се развиват като личности, свободно и безопасно да правят своя избор, както и да са обществено активни, независимо от своята възраст, пол или професионален опит. Бизнесът се нуждае от рамка, която да му позволява успешно да стартира, а впоследствие и да разгръща своята дейност, да събира на едно място данни и да ги използва, да създава иновации и да се конкурира или да си сътрудничи при справедливи условия. Европа от своя страна трябва да има избор и да върви по свой собствен път в стремежа си към цифрова трансформация.

Предпоставка за европейския технологичен суверенитет е осигуряването на ненарушимостта и устойчивостта на инфраструктурата, мрежите и преноса на нашите данни. Това предполага създаването на подходящи условия, за да може Европа да развие и разгърне своя ключов капацитет, като по този начин се намали зависимостта ни от други части на света по отношение на най-важните технологии. С изграждането на този капацитет ще се подобри способността на Европа да определя собствените си правила и ценности в ерата на цифровите технологии. Европейският технологичен суверенитет не се дефинира в съпоставка с нечий друг суверенитет, а като се набляга на това, което е необходимо за европейците и за европейския социален модел. ЕС ще остане отворен за всеки, който желае да спазва европейските правила и да се придържа към европейските стандарти, независимо от това къде се е установил.

Гражданите трябва да получат възможността да вземат по-добри решения въз основа на почерпената аналитична информация от нелични данни. А тези данни трябва да са достъпни за всички субекти — били те публичноправни или частноправни, големи или малки, новосъздадени предприятия или гиганти в своята област. Това ще помогне на обществото да се възползва максимално от иновациите и конкуренцията и ще осигури за всеки възможността да се възползва от конкретни дивиденти, които носи със себе си цифровизацията. Цифровизираната Европа, към която се стремим, трябва да бъде олицетворение на най-доброто от Европа, а именно да се отличава с откритост, справедливост, многообразие, демократичност и да се ползва с обществено доверие.

През следващите пет години Комисията ще съсредоточи усилията си върху постигането на три основни цели, за да гарантира, че цифровите решения помагат на Европа да

върви по свой собствен път към цифрова трансформация, която работи в полза на хората и е в съответствие с нашите ценности. Освен това тя ще направи така, че Европа да играе водеща роля при определянето на тенденциите в дебата, който се води в световен мащаб.

- **Технология, която работи за хората**: Разработване, внедряване и усвояване на технология, която води до реална промяна във всекидневния живот на хората. Силна и конкурентоспособна икономика, която владее и създава технологията по начин, при който се зачитат европейските ценности.

- **Справедлива и конкурентоспособна икономика**: Единен пазар без сътресения, в условията на който дружествата, независимо от тяхната големина и сектора, в който развиват своята дейност, могат да се конкурират при равни условия и да разработват, предлагат на пазара и използват цифрови технологии, продукти и услуги в мащаб, който повишава тяхната производителност и конкурентоспособност в световен мащаб, а потребителите могат да бъдат уверени, че правата им се зачитат.

- **Отворено, демократично и устойчиво общество**: Ползваща се с доверието им среда, в която гражданите имат възможност да избират как да действат и да взаимодействат помежду си, а също и пълен контрол върху данните, които предоставят както онлайн, така и офлайн. Европейски подход за цифрова трансформация, който укрепва демократичните ни ценности, зачита основните ни права и допринася за една устойчива, неутрална по отношение на климата и позволяваща ефективно използване на ресурсите икономика.

За да може Европа действително да влияе на начина, по който цифровите решения се разработват и използват в световен мащаб, е необходимо самата тя да бъде силен, независим и целеустремен участник в цифровата трансформация. За да се постигне това, е необходима ясна рамка, която насърчава различните форми на надеждно и безопасно цифрово взаимодействие в цялото общество както за хората, така и за бизнеса. Без това акцентиране върху надеждността и безопасността жизненоважният процес на цифровата трансформация не може да протече успешно.

Създаването на подготвена за ерата на цифровите технологии Европа е сложен пъзел от множество взаимосвързани елементи; както при всеки пъзел, и тук е невъзможно да се види цялата картина, без да се съберат всички елементи. В следващите раздели е описано по какъв начин Комисията смята да сглоби този пъзел и да превърне визията си в реалност.

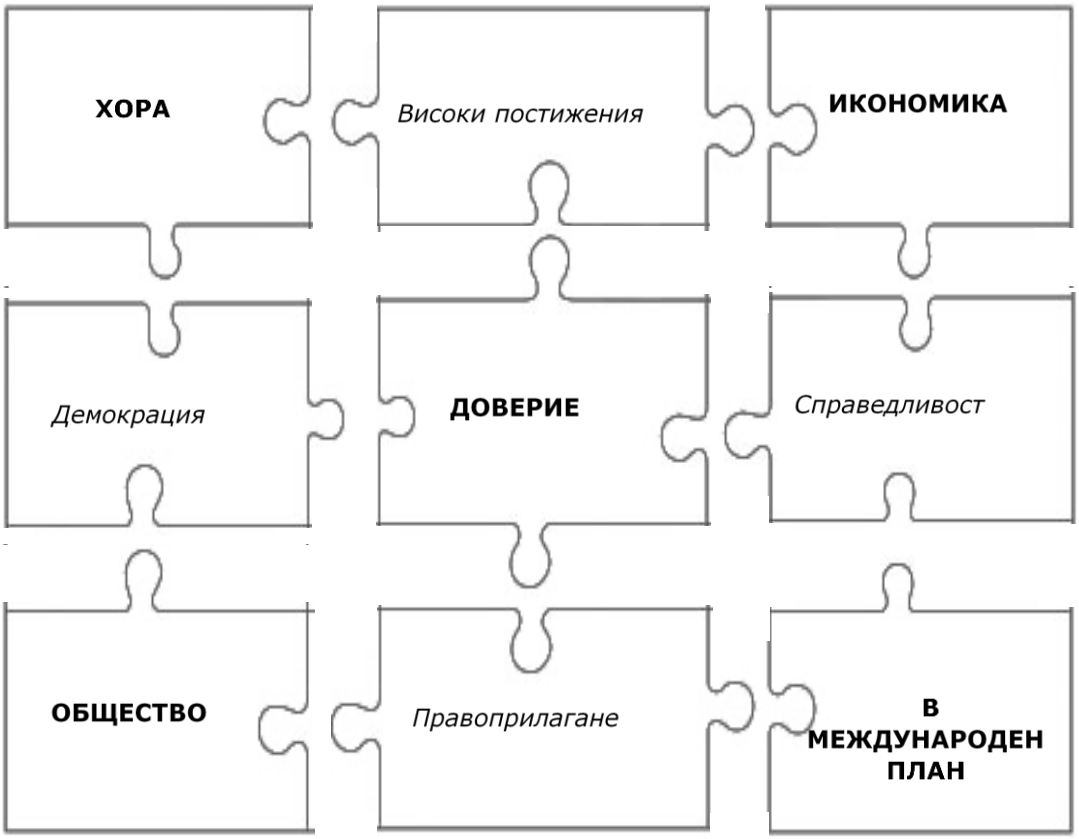

А. Технология, която работи за хората

Технологията и процесът на създидание имат дълга и успешна история в Европа. Европа е най-силна, когато действа заедно и обединява усилията на ЕС и на неговите държави членки, като това става с участието на регионите и общините, академичните среди, гражданското общество, финансовите институции, бизнеса и социалните предприятия. Необходимо е Европа да обедини инвестициите си в научни изследвания и иновации, да споделя опита си и да си сътрудничи с различните държави. Наскоро сключените споразумения за съвместна работа, например в сферата на изчисленията със суперкомпютър и на микроелектрониката, показват, че сътрудничеството може да бъде изключително ефективно. Очаква се подобни инициативи да последват в ключови области при следващата вълна от иновативни технологии. Насърчаването на процеса на цифрова трансформация, така че да обхване и публичната администрация в цяла Европа, също е от ключово значение в това отношение.

Европа трябва да инвестира повече в стратегическия капацитет, който ни позволява да разработваме и използваме цифрови решения в необходимия мащаб и да се стремим към оперативна съвместимост в ключовите цифрови инфраструктури, като например

широкообхватните 5G (и бъдещите 6G) мрежи и дълбоките технологии[1]. Да вземем само един пример: свързаността е основополагащият градивен елемент на цифровата трансформация. Именно тя прави възможно движението на потока от данни, сътрудничеството между хората, където и да се намират, и свързването на повече предмети с интернет, като преобразува производството, мобилността и логистичните вериги. Гигабитовата свързаност[2], основаваща се на сигурни влакнестооптични и 5G инфраструктури, е от жизненоважно значение, ако искаме да оползотворим потенциала за цифров растеж на Европа. В това отношение са необходими адекватни инвестиции на равнището на ЕС, както и на национално и регионално равнище, за постигане на целите на ЕС за свързаност до 2025 г.[3]

Новата многогодишна финансова рамка на ЕС ще допринесе за постигането на тези цели. Целта е да се постигне, когато това е от значение, повече и по-добър стратегически капацитет чрез целенасочени програми за финансиране[4] и използване на гаранцията InvestEU и на структурните фондове и фондовете за развитие на селските райони[5]. Това публично финансиране трябва да се използва за привличане на частни инвестиции, тъй като само заедно можем да преодолеем евентуалния недостиг на инвестиции. Съюзът на капиталовите пазари ще улесни достъпа на иновативните и високотехнологичните дружества до пазарно финансиране в целия ЕС. Поради това е необходимо да гарантираме наличието на широк спектър от частни и публични средства за финансиране на цифровите иновации.

Необходимо е Европа да инвестира в свързаността, дълбоките технологии и човешкия капитал, а също и в интелигентните енергийни и транспортни инфраструктури. Само в сферата на цифровата инфраструктура и мрежи недостигът на инвестиции в ЕС възлиза на 65 милиарда евро годишно[6]. Провеждането на реформи и увеличаването на

[1] Изчисления със суперкомпютър, квантови технологии, блок-вериги и сигурен, общоевропейски капацитет за компютърни услуги „в облак“.

[2] Съобщение на Комисията „Свързаност за изграждане на конкурентоспособен цифров единен пазар — към европейско общество на гигабитов интернет“, COM/2016/0587 final.

[3] Тези цели изискват за всички европейски домакинства, били те селски или градски, да се осигури интернет свързаност от поне „100 Mbps, с възможност за достигане на гигабитова скорост“. Това отразява очакването на Комисията с напредването на десетилетието все по-голям брой домакинства да се нуждаят от 1 Gbps. Това е в съзвучие и с констатираната от Комисията експоненциално нарастваща нужда от мрежов капацитет и с необходимостта да се осигурят устойчиви инвестиции в мрежи, способни да предлагат симетрична (т.е. еднаква при качване и изтегляне) гигабитова скорост, за да се обезпечи изграждането на европейската икономика, основана на данни, след 2025 г. Всички основни фактори от значение за социално-икономическото развитие, като например училищата, болничните заведения, бизнесът, ще трябва да могат да се възползват от гигабитовата свързаност при еднакво бърза скорост на качване и изтегляне не по-късно от 2025 г.

[4] Програма „Цифрова Европа“ (DEP), „Механизъм за свързване на Европа“ (МСЕ 2), „Хоризонт Европа“, космическата програма.

[5] ЕФРР, ЕЗФРСР.

[6] *Restoring EU competitiveness* (Възстановяване на конкурентоспособността на ЕС), ЕИБ 2016 г. В доклада на ЕИБ за инвестициите за 2019/2020 г., озаглавен „Ускоряване на трансформацията на Европа“, се

инвестициите в НИРД и внедряването на технологични разработки може да доведе до кумулативен допълнителен ръст от 14 % на БВП до 2030 г. Предприемането на бързи действия (например посредством увеличаване на инвестициите и приемане на необходимите мерки до 2022 г. вместо до 2025 г.) ще доведе до допълнително увеличение с 3,2 % на БВП и ще има благотворен ефект върху създаването на работни места до 2030 г.[7] Това е един социално-икономически стимул, който Европа не може да си позволи да не използва.

Инвестирането в иновации обаче е само част от това развитие. Първото условие за постигане на истинска цифрова трансформация е европейските граждани и бизнесът да имат доверие в сигурността на използваните от тях приложения и продукти. Колкото повече сме взаимосвързани, толкова по-уязвими сме за злонамерени действия в киберпространството. За да се справим с тази нарастваща заплаха, е необходимо да работим заедно на всеки един етап: изработване на единни правила за дружествата и въвеждане на по-строго регламентирани механизми за проактивен обмен на информация; обезпечаване на оперативното сътрудничество между държавите членки, както и между ЕС и държавите членки; изграждане на синергично взаимодействие между устойчивостта на гражданската инфраструктура на кибератаки и свързаните с киберсигурността аспекти на правоприлагането и отбраната[8]; гарантиране, че правоприлагащите и съдебните органи могат да работят ефективно, посредством разработването на нови инструменти, които да бъдат използвани срещу киберпрестъпниците; и не на последно място, това означава да работим за повишаване на осведомеността на гражданите на ЕС по въпросите на киберсигурността[9].

Усещането за безопасност и сигурност не е само въпрос на киберсигурността. Необходимо е гражданите да могат да имат доверие в самата технология, а също и в начина, по който тя се използва. Това е особено важно, когато се има предвид свързаната с изкуствения интелект проблематика. В това отношение Европейската комисия представя Бяла книга във връзка със създаването на първокласни и базирани на доверие екосистеми в сферата на изкуствения интелект, основаващи се на европейските ценности,

---

потвърждава нуждата от широкомащабни публични инвестиции в подкрепа на цифровизацията на инфраструктурата.

[7] *Shaping the digital transformation* (Очертаване контурите на цифровата трансформация) проучване, проведено по поръчение на Европейската комисия, McKinsey Global Institute (предстои да бъде публикувано през второто тримесечие на 2020 г.).

[8] Наскоро публикуваният инструментариум на ЕС за киберсигурността на 5G мрежите представлява важна стъпка в тази посока, тъй като с него се въвежда набор от строги и всеобхватни мерки за координиран подход на ЕС за гарантиране сигурността на 5G мрежите.

[9] Укрепването на киберсигурността ще има съществен принос за изграждането на истински и ефикасен Съюз на сигурност.

Подобряването на образованието и уменията е ключов елемент от общата визия за цифрова трансформация в Европа. Европейските дружества се нуждаят от служители с изявени цифрови умения, за да имат успех на подвластния на технологичното развитие световен пазар. Работниците на свой ред се нуждаят от цифрова компетентност, за да преуспеят в условията на един все повече цифровизиран и бързо променящ се трудов пазар[10]. Все повече жени могат и трябва да имат удовлетворяваща кариера в областта на технологиите, а и европейският технологичен сектор има нужда да се възползва от уменията и компетентността на жените.

Нуждата от цифрови умения обаче е характерна далеч не само за трудовия пазар. Цифровите технологии са проникнали във всички аспекти на нашия професионален и личен живот, поради което притежаването на поне елементарна цифрова грамотност и умения е предпоставка за ефективното участие в днешното общество.

Поради растящата автоматизация на процесите цифровизацията ще доведе до промени извън пределите на технологичния сектор. Много професии изцяло ще се преобразят. Цифровият преход трябва да бъде справедлив и да насърчава пълноправното участие на жените в този процес. На социалните партньори се пада да играят ключова роля в този контекст. В същото време насърчаването на иновациите и разпространението на новите технологии са предпоставки за осигуряване на добро качество на живота, за разкриване на нови възможности за заетост и за заличаване на съществуващите различия, свързани с участието, по-специално в селските и отдалечените райони, страдащи от застаряване и спад на населението.

Появяват се и нови предизвикателства във връзка с условията на труд. Все по-многобройните онлайн платформи разкриха нови възможности пред хората за получаване на приходи, навлизане или оставане на трудовия пазар. В същото време това развитие повдигна нови въпроси във връзка с правната закрила на онези лица, които макар и да нямат статут на работници, в редица отношения са също толкова уязвими като тях. Ето защо Комисията ще предложи подобрена рамка за работещите през платформи.

[10] Над 90 % от работните места вече изискват поне елементарни цифрови умения, но такива липсват при 43 % от европейските граждани и над една трета от работната сила на ЕС.

Ключови действия

- **Бяла книга за изкуствения интелект**, предлагаща различни варианти на законодателна рамка за надеждни технологии с ИИ (приета едновременно с настоящото съобщение), с предвидени последващи мерки в областта на сигурността, отговорността, основните права и данните (четвърто тримесечие на 2020 г.).
- **Изграждане и разгръщане на авангарден съвместен цифров капацитет** в областта на ИИ, киберсигурността, изчисленията със суперкомпютър и квантовата изчислителна технология и блок-веригите. Европейски стратегии в областта на квантовата изчислителна технология и блок-веригите (второ тримесечие на 2020 г.), а също и ревизиран текст на Регламента EuroHPC[11] във връзка с изчисленията със суперкомпютър.
- **Ускоряване на инвестициите в гигабитовата свързаност на Европа**, посредством преразглеждане на Директивата за намаляване на разходите за разгръщане на широколентов достъп[12], актуализиран **План за действие относно 5G и 6G мрежите,** нова Програма за политиката в областта на радиочестотния спектър (2021 г.). Ще бъдат разгърнати, съответно в периода 2021—2030 и 2021—2023 година, **5G коридорите за свързана и автоматизирана мобилност**, включително железопътните коридори.
- Европейска стратегия за киберсигурност, включваща създаването на **съвместно звено по въпросите на киберсигурността**, преглед на Директивата за мрежовата и информационната сигурност (**Директивата МИС**)[13] и даване на тласък на **единния пазар за киберсигурност.**
- **План за действие в областта на цифровото образование** за стимулиране на цифровата грамотност и компетентност на всички образователни равнища (второ тримесечие на 2020 г.).
- Усъвършенствана **програма за умения** с цел укрепване на цифровите умения в цялото общество и подсилена **гаранция за младежта** с цел да се наблегне особено на цифровите умения в случаите на ранно трудоустрояване (второ тримесечие на 2020 г.).
- Инициатива за подобряване на условията на труд за **работещите през платформи** (2021 г.).
- Укрепване на **стратегията за оперативна съвместимост на държавното управление в ЕС** с цел осигуряване на координацията и на общи стандарти за сигурни и без граници поток от данни и свързани с тях услуги в публичния сектор (2021 г.).

[11] Регламент (ЕС) 2018/1488 на Съвета от 28 септември 2018 г.
[12] Директива 2014/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г.
[13] Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г.

Б. Справедлива и конкурентоспособна икономика

В един все по-взаимосвързан свят, в който технологията става все по-важна, е необходимо Европа да продължи да действа и да взема своите решения независимо и все по-малко да разчита на създадени другаде цифрови решения.

При разработването на много на брой продукти и услуги е нужно данните да са широко- и леснодостъпни и да са лесни за използване и обработка. Данните се превърнаха в ключов производствен фактор, а създаваната от тях стойност на свой ред трябва да се споделя с цялото общество, участващо в предоставянето на тези данни. По тази причина ние трябва да изградим истински европейски единен пазар за данни — европейско пространство на данни, основаващо се на европейски правила и ценности.

Много европейски дружества – и по-специално МСП – изостават с възприемането на цифрови решения, поради което не могат да се възползват от тях и по този начин пропускат своя шанс да разгърнат дейността си. Комисията ще се постарае да намери решение на този проблем в рамките на нова промишлена стратегия на ЕС, която ще набележи съответни мерки за улесняване на прехода към по-цифрова, чиста, кръгова и конкурентоспособна в световен мащаб промишленост на ЕС. Тя ще включва също така стратегия за МСП, които са жизненоважна част от европейската икономика, чиято дейност често е спъвана от липсата на налични умения и на достъп до финансиране и до пазарите.

За да стартират и разгърнат дейността си в Европа, МСП се нуждаят от единен пазар без сътресения, невъзпрепятстван от различия в нормативната уредба на местно или национално равнище, които увеличават административната тежест по-специално за по-малките дружества. Те се нуждаят от ясни и пропорционални правила, които да се прилагат ефикасно и еднакво в целия ЕС, осигурявайки за тях изключително мощен вътрешен пазар, от който те могат да стъпят на световната сцена.

В ерата на цифровите технологии по-важно от всякога е да се осигурят еднакви условия на конкуренция както за едрия, така и за дребния бизнес. Това означава, че прилаганите офлайн правила – като се започне от правилата за конкуренцията и единния пазар, минавайки през защитата на потребителите, и се стигне до интелектуалната собственост, данъчното облагане и основните трудови права – трябва да се прилагат и онлайн. Потребителите трябва да могат да се доверяват на цифровите продукти и услуги толкова, колкото и на всички други продукти и услуги. Нужно е да се отделя специално внимание на най-уязвимите потребители и да се обезпечи прилагането на законодателството в областта на сигурността, включително по отношение на стоките с произход от трети държави. Някои платформи се разраснаха дотолкова, че това на

практика им позволява да регулират на частни начала достъпа до цели пазари, определена потребителска клиентела и информация в ролята на „пазачи на информационния вход“. Ние трябва да направим така, че системната роля на определени онлайн платформи и извоюваните от тях пазарни позиции да не застрашат справедливостта и откритостта на нашите пазари.

Що се отнася по-специално до правото на ЕС в областта на конкуренцията, неговите основополагащи принципи важат за цифровия сектор по същия начин, както и за традиционните промишлени отрасли. Правото на ЕС в областта на конкуренцията носи ползи за Европа, като допринася за установяване на условия на равнопоставеност, при които пазарите действат в услуга на потребителите. Същевременно е важно правилата за конкуренцията да продължат да бъдат синхронизирани с един бързо променящ се свят, който все повече се цифровизира и трябва да става все по-екологосъобразен. За тази цел Комисията понастоящем извършва преглед на това доколко ефикасно се прилагат сегашните правила, например във връзка със средствата за правна защита в борбата с монопола, а също така извършва оценка и преглед на самите правила, за да осигури тяхното съответствие с днешните цифрови и екологични предизвикателства.

В момента тече преглед на правилата за хоризонталните и вертикалните споразумения и на известието относно определянето на пазара, също както и проверка за „пригодност“ на различни насоки в областта на държавната помощ. Сред въпросите от ключово значение за цифровото бъдеще на Европа са достъпът до данни, тяхното обединяване и споделяне, както и постигането на равновесната точка между търговията онлайн и офлайн. При прегледа на известието относно определянето на пазара ще бъдат взети предвид и новите цифрови бизнес модели – такива като безплатните услуги, до които ползвателите имат достъп като предоставят своите данни – и последствията от тях за конкурентния натиск. Течащата в момента, на базата на Съобщението на Комисията за важните проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ) от 2014 г., проверка за пригодност има за цел да се прецени дали е необходима актуализация, за да се пояснят допълнително условията, при които крупните проекти, осъществявани от държавите членки в ключови и стратегически за цифровото и екологосъобразното бъдеще на Европа сектори, могат да се реализират ефикасно.

Комисията също така планира да предприеме секторно проучване, в което съществено място ще бъде отделено на онези нови и нововъзникващи пазари, от които ще зависи бъдещият облик на нашата икономика и общество.

Политиката в областта на конкуренцията сама по себе си обаче не може да разреши всички системни проблеми, които могат да възникнат в основаната на платформи икономика. Изхождайки от логиката на единния пазар може да са нужни допълнителни правила, за да се гарантират достъпността, справедливостта и иновациите, а също възможността за навлизане на пазара, както и обществените интереси, които надхвърлят пределите на конкуренцията или на икономическите съображения.

Едно от важните предизвикателства е да се гарантира справедливостта в цифровата икономика. В един цифров свят без граници шепа дружества, държащи най-големия пазарен дял, получават основната част от приходите от стойността, създавана в основана на данните икономика. Често тези приходи не се облагат там, където са генерирани, поради морално остарелите правила за корпоративното данъчно облагане, като по този начин се нарушава конкуренцията. По тази причина Комисията ще обърне специално внимание на данъчните предизвикателства, произтичащи от цифровизацията на икономиката.

Ключови действия

- **Европейска стратегия за данните**, имаща за цел Европа да се превърне в световен лидер в икономиката, която разчита на данните за своята адаптивност (февруари 2020 г.), и обявяваща законодателна рамка за управление на данните (четвърто тримесечие на 2020 г.) и евентуален законодателен акт в областта на данните (2021 г.).
- Провежданите в момента оценка и преглед на **пригодността на правилата на ЕС в областта на конкуренцията** за ерата на цифровите технологии (2020—2023 г.) и предприемане на секторно проучване (2020 г.).
- В рамките на законодателния пакет за цифровите услуги Комисията ще продължи да проучва възможността за въвеждане на **ex ante** правила, за да се гарантира, че пазарите, характеризиращи се с големи платформи със значителен мрежов ефект, действащи като пазители на входа, продължават да са справедливи и достъпни за новаторите, бизнеса и новонавлизащите на пазара (четвърто тримесечие на 2020 г.).
-
- Предлагане на **пакет „Промишлена стратегия“**, който предвижда поредица от действия за улесняване на прехода към чиста, кръгова, цифрова и конкурентоспособна в световен мащаб индустрия на ЕС, обхващащи също така МСП и укрепването на правилата за единния пазар.
- Създаване на благоприятна рамка за удобно, конкурентоспособно и сигурно цифрово финансиране, включваща законодателни предложения относно криптовалутите и относно цифровата оперативна устойчивост и устойчивостта на киберпространството във финансовия сектор и стратегия за интегриран пазар на плащанията в ЕС, съвместим с общоевропейски цифрови платежни услуги и решения (трето тримесечие на 2020 г.).
- **Съобщение относно данъчното облагане на бизнеса през 21-ви век**, отчитащо постигнатия напредък в рамките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) в отговор на данъчните предизвикателства, произтичащи от цифровизацията на икономиката.
- Представяне на нова **Програма за потребителите**, която ще снабди потребителите с необходимия инструментариум, за да правят информиран избор и да играят активна роля в цифровата трансформация (четвърто тримесечие на 2020 г.).

B. Открито, демократично и устойчиво общество

Хората имат законното право да се стремят към използването на технология, в която могат да имат доверие. Това, което се счита за незаконно офлайн, трябва да се счита за незаконно и онлайн. Макар и да е невъзможно да предвидим бъдещето на цифровата

технология, европейските ценности и етични правила, също както и европейските социални и екологични стандарти, трябва да се прилагат и в цифровото пространство.

През последните години Европа проправи пътя към един открит, справедлив, приобщаващ и ориентиран към хората интернет със своя установяващ стандарти Общ регламент относно защитата на данните и със своите правила за сътрудничеството между онлайн платформите и бизнеса. В името на защитата на европейските демокрации и на ценностите, които са в основата им, Комисията ще продължи да изготвя и въвежда иновативни и пропорционални правила за надеждно цифрово общество. Едно такова цифрово общество трябва да бъде напълно приобщаващо, справедливо и достъпно за всички.

В този контекст е от съществено значение да се укрепят и осъвременят приложимите за цифровите услуги в целия ЕС правила, като се пояснят ролята и отговорностите на онлайн платформите. Необходимо е борбата с незаконните, опасните или фалшифицираните стоки и с разпространяването на незаконно съдържание да се води също толкова ефикасно онлайн, както и офлайн.

Доверието в онлайн света означава също така да се помогне на потребителите да имат по-голям контрол върху собствените си данни и самоличност и да носят по-голяма отговорност в това отношение. Нужни са по-ясни правила за прозрачността, поведението и подотчетността на действащите като пазачи на информационния вход и потока от данни, също както и ефикасен контрол върху прилагането на съществуващите правила. Хората също така трябва да са в състояние да упражняват контрол върху своята онлайн самоличност, когато е нужна автентификация за достъп до определени онлайн услуги. Необходима е общоприета публична електронна самоличност (eID), за да имат потребителите достъп до данните си и да използват сигурно желаните от тях продукти и услуги, без да се налага да използват трети платформи за тази цел и без да има нужда да споделят лични данни с тях. Използването на данните може да подпомогне европейците и при вземането на по-добри решения както в обществен, така и в личен план.

В един свят, в който голяма част от крития дебат и политическата реклама вече се правят онлайн, трябва да сме подготвени и да действаме в мощна защита на нашите демокрации. Гражданите очакват смислени отговори на опитите за манипулация в информационното пространство, често под формата на целенасочени и координирани дезинформационни кампании. Европа се нуждае от повече прозрачност във връзка с това, по какъв начин се споделя и управлява информацията в интернет. Надеждните и качествени средства за масово осведомяване са от ключово значение за демокрацията, а също и за културното многообразие. В тази връзка Комисията ще представи План за

действие за европейска демокрация и конкретен план за действие за медийния и аудио-визуалния сектор.

Цифровият компонент също ще бъде от ключово значение за постигането на амбициозните цели на Европейския зелен пакт[14] и на целите за устойчиво развитие[15]. Като мощни вектори на прехода към устойчивост, цифровите решения могат да осигурят напредъка на кръговата икономика, да подкрепят декарбонизацията на всички сектори и да намалят екологичния и социалния отпечатък на продуктите, предлагани на пазара на ЕС. Например цифровите решения могат да донесат огромни предимства на такива ключови сектори, като прецизното земеделие, транспорта и енергетиката, с оглед постигане на амбициозните цели за устойчивост на Европейския зелен пакт.

Цифровите решения, и по-специално използването на данните, също така ще позволят един напълно интегриран подход към жизнения цикъл, като се започне от проектирането и се стигне до крайните продукти и до етапа на излизането им от употреба, преминавайки през снабдяването с енергия, суровини и други влагани материали. Например като проследяваме кога и къде електричеството е най-необходимо, можем да повишим енергийната ефективност и да използваме по-малко изкопаеми горива.

Също толкова ясно е обаче, че и ИКТ секторът трябва да претърпи собствена екологична трансформация. Отпечатъкът на този сектор върху околната среда е значителен и се оценява на 5—9 % от световното потребление на електричество и повече от 2 % от всички емисии[16]. Центровете за електронно обработване на данни и телекомуникациите ще трябва да повишат енергийната си ефективност, повторно да използват енергията от отпадъци и да използват повече възобновяеми източници на енергия. До 2030 г. те могат и трябва да станат неутрални по отношение на климата.

Определено значение има и начинът, по който е проектирано, закупено, потребявано и рециклирано ИКТ оборудването. Освен че трябва да се подчинява на изискванията за енергийна ефективност на екопроектирането, ИКТ оборудването трябва да почива изцяло на принципите на кръговата икономика, а именно да бъде проектирано така, че да има по-дълъг живот, да се поддържа правилно, да съдържа рециклирани материали и да може лесно да се разглобява на съставните си части и да се рециклира.

[14] Европейският зелен пакт, COM(2019) 640 final, 11 декември 2019 г.: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640

[15] Целите за устойчиво развитие (ЦУР) представляват набор от 17 глобални цели, чието предназначение е да „дават насоката на действията за постигане на по-добро и по-устойчиво бъдеще за всички“. Те бяха набелязани през 2015 г. от Общото събрание на ООН, като част от резолюция 70/1 на ООН: https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/.

[16] Световен енергиен форум: https://www.enerdata.net/publications/executive-briefing/expected-world-energy-consumption-increase-from-digitalization.html.

Данните играят съществена роля и в сектора на здравеопазването. Въвеждането на цифрови здравни досиета в рамките на европейско пространство на здравни данни, може да доведе до по-добро лечение на основните хронични заболявания, включително раковите и редките болести, но също и до еднакъв достъп до висококачествени здравни услуги за всички граждани.

Ключови действия

- **Нови и преработени правила за задълбочаване на вътрешния пазар на цифрови услуги** посредством увеличаване и хармонизиране на отговорностите на онлайн платформите и на доставчиците на информационни услуги и укрепване на надзора над свързаните със съдържанието политики на платформите в ЕС (четвърто тримесечие на 2020 г., като част от законодателния пакет за цифровите услуги).
- **Преработване на Регламента относно електронната идентификация и удостоверителните услуги (Регламент eIDAS)** с цел подобряване на неговата ефикасност, разпростиране на ползите от него и в частния сектор и насърчаване на надеждната цифрова самоличност за всички европейци (четвърто тримесечие на 2020 г.).

- **План за действие за медийния и аудио-визуалния сектор** с цел да се подкрепят цифровата трансформация и конкурентоспособността на аудио-визуалния и медийния сектор и да се стимулират достъпът до качествено съдържание и медийният плурализъм (четвърто тримесечие на 2020 г.).
- **План за действие за европейската демокрация** с цел подобряване на устойчивостта на нашите демократични системи, подкрепа за медийния плурализъм и адекватен отговор на заплаха, която представлява външната намеса в изборите в Европа (четвърто тримесечие на 2020 г.).
- Инициативата **„Дестинация Земя“**, имаща за цел разработването на цифров модел на Земята („Цифров двойник на Земята“), с който ще се подобри способността на Европа за прогнозиране и справяне с екологичните кризи (от 2021 г. нататък).
- Инициатива за кръгова електроника, която ще мобилизира съществуващи и нови инструменти в съответствие с политическата рамка за устойчиви продукти, предвидена в бъдещия план за действие за кръгова икономика; инициативата ще има за цел устройствата да бъдат проектирани така, че да се подобрят тяхната дълговечност, поддръжка, разглобяване, повторно използване и рециклиране. Тя ще включва правото на ремонтиране или внасяне на подобрения с цел удължаване на жизнения цикъл на електронните устройства и предотвратяване на преждевременното излизане от употреба (2021 г.).
- Инициативи, имащи за цел центровете за електронно обработване на данни да станат неутрални по отношение на климата, енергоспестяващи в голяма степен и устойчиви не по-късно от 2030 г., а също мерки за осигуряване на прозрачност, що се отнася до отпечатъка на телекомуникационните оператори върху околната среда.
- Насърчаване на **електронните здравни досиета, основаващи се на общоевропейски формат за обмен**, за да получат европейските граждани възможност за сигурен достъп до своите здравни данни и сигурен обмен на тези данни в целия ЕС. Европейско пространство на здравни данни с цел подобряване на безопасността и

сигурността на достъпа до здравни данни, което ще даде възможност за целенасочени и по-бързи научни изследвания, диагностика и лечение (от 2022 г. нататък).

3. Международно измерение – Европа като фактор от световно значение

Европейският модел доказано е вдъхновение за много други партньори в целия свят в стремежа им да се справят с предизвикателствата в областта на различните политики; това би трябвало да важи със същата сила и за цифровата политика.
В геополитически план ЕС трябва да мобилизира регулаторната си мощ, подобрения си промишлен и технологичен капацитет, дипломатическите си преимущества и инструментите си за външно финансиране, за да утвърди европейския подход и да набележи съответни ориентири за взаимодействието в световен мащаб. Това включва извършваната работа в рамките на споразуменията за асоцииране и търговските споразумения, а също постигнатите споразумения в рамките на международни организации като Организацията на обединените нации, ОИСР, Международната организация по стандартизация (ISO) и Г-20, с подкрепата на държавите — членки на Европейския съюз.

Осигуряването на силно цифрово присъствие в политиките на ЕС за разширяване, съседство и развитие ще бъде фактор за още по-голям растеж и ще стимулира устойчивото развитие, включително разгръщането на екологосъобразни ИКТ в партниращите държави и региони, в съответствие с поетия от Европа ангажимент в подкрепа на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие. Заключенията на оперативната група за цифрова икономика на равнище ЕС-Африкански съюз ще залегнат в основата на подкрепата за цифровата трансформация в Африка, включително за създаването на единен африкански цифров пазар, когато бъде налично финансиране по линия на новата многогодишна финансова рамка на ЕС.

Много държави по света приведоха собственото си законодателство в съответствие със строгите правила, характеризиращи режима за защита на данните в ЕС. Вдъхновен от този успех, ЕС би трябвало активно да насърчи възприемането на неговия модел на сигурен и отворен интернет в световен мащаб.

Що се отнася до приложимите стандарти, търговските ни партньори се присъединиха към ръководения от ЕС процес, който позволи успешното установяване на световни стандарти за 5G и интернет на предметите. Сега е необходимо Европа да играе водеща роля в процеса на приемане и стандартизация на новото поколение технологии: блок-

вериги, изчисления със суперкомпютър, квантови технологии, алгоритми и инструменти, позволяващи споделянето на данни и тяхното използване[17].

Що се отнася до търговията и инвестициите, Комисията ще продължи борбата си с неоправданите ограничения, налагани на европейките дружества в трети държави, като например изискванията за локализиране на данните, и преследването на амбициозни цели по отношение на достъпа до пазара, зачитането на правата върху интелектуална собственост, НИРД и програмите за стандартизация. Водените в момента дискусии по темата за създаването на надежден алианс в областта на данните с партньори, които са наши съмишленици и споделят нашите ценности и високи стандарти, биха могли да подобрят потока на данни и да обединят наличните висококачествени данни.

Европейският съюз е и ще продължи да бъде най-отвореният за търговия и инвестиции регион в света, при условие че всеки, който идва да прави бизнес тук, приема и спазва нашите правила. Комисията ще използва целия инструментариум, с който разполага, за да осигури спазването на законодателството на ЕС и международните правила от всеки един субект, така че да се запазят условията на равнопоставеност в цифровия сектор. Тя ще предложи също така при нужда нови правила, пример за което е текущата работа по изработването на правен инструмент, който ще позволи да се противодейства на нарушаващия конкуренцията ефект на чуждестранните субсидии в рамките на вътрешния пазар.

Бъдещата **глобална стратегия за сътрудничество в областта на цифровите технологии** ще насърчи прилагането на европейски подход към цифровата трансформация, опиращ се на дългите ни и плодотворни традиции в областта на технологиите, иновациите и изобретателността и здраво вкоренен в европейските ценности, в т.ч. духа на отвореност, и ще им отреди заслужено място на международната сцена и в отношенията с нашите партньори. Стратегията ще отразява също така полаганите от ЕС усилия в Африка и другаде по света в подкрепа на целите за устойчиво развитие, на подхода за „Цифровизация за развитие“ (Digital4Development) и на изграждането на капацитет.

[17] Например използването на стандарта на ЕС за електронно фактуриране в Австралия, Нова Зеландия и Сингапур се оказа успешно, тъй като води до улесняване на търговията за бизнеса от ЕU; ето защо вече се обмисля евентуалното му използване в международен мащаб.

Европа е на предната линия в борбата с манипулативната намеса в информационното ѝ пространство и разработи важни подходи и инструменти в тази връзка. Тя ще продължи да работи в тясно сътрудничество с международните си партньори, като например Г-7, за намиране на общи подходи с оглед разработката на международни норми и стандарти.

Ключови действия

- **Глобална стратегия за сътрудничество в областта на цифровите технологии** (2021 г.).
- **Бяла книга за инструмент за чуждестранните субсидии** (второ тримесечие на 2020 г.).
- **Център „Цифровизация за развитие“**, който ще даде възможност да се изработи и консолидира общ за ЕС подход за насърчаване на ценностите на ЕС и мобилизиране на усилията на държавите — членки на ЕС, и промишлеността на ЕС, организациите на гражданското общество, финансовите институции, експертен опит и технологиите в областта на цифровизацията.
- Стратегия за **стандартизация**, която ще позволи разгръщането на оперативно съвместими технологии, съобразени с европейските правила, и ще утвърждава подхода и отстоява интересите на Европа на световната сцена (трето тримесечие на 2020 г.).
- **Систематизиране на възможностите и план за действие** за утвърждаване на европейския подход в двустранните отношения и в рамките на многостранни форуми (второ тримесечие на 2020 г.).

4. Заключение

Колкото и да са напреднали, цифровите технологии са само един инструмент. Те не могат да разрешат всичките ни проблеми. При все това те правят възможни някои неща, които изглеждаха немислими за предното поколение. Успехът на цифровата стратегия на Европа ще се измерва по това доколко сме в състояние да впрегнем тези инструменти в създаването на обществени блага за европейските граждани.

Икономиката, която разчита на данните за своята адаптивност, и огромният ѝ трансформационен потенциал ще имат определено въздействие по отношение на всеки от нас и Европа има готовност да оползотвори изцяло произтичащите от това предимства. За да бъде напълно успешна цифровата трансформация обаче ще е необходимо да създадем подходящи рамки, които да гарантират надеждността на технологиите и да осигурят на бизнеса необходимото доверие, компетентност и инструменти за осъществяването ѝ. Координирането на усилията между ЕС, държавите членки, регионите, гражданското общество и частния сектор е от решаващо значение за

постигането на тази цел и за укрепване на европейската водещата позиция в областта на цифровизацията.

Европа е в състояние да зададе тон на цифровата трансформация и да установи световните стандарти в областта на технологичното развитие. Нещо повече, тя може да направи това при едновременно гарантиране на приобщаването и зачитането на всяко едно човешко същество. Цифровата трансформация е осъществима единствено ако работи за всички, а не само за неколцина. Става дума за наистина европейски проект за цифрово общество, основаващо се на европейските ценности и европейските правила, който действително може да се превърне във вдъхновение за останалия свят.